

Festival 4+4 dny v pohybu a letošní hvězda z Montrealu
FRÉDÉRIK GRAVEL: „To, že stárnu, mi vlastně pomáhá.“

Jsem bílý muž a už mi bylo 40

FOTO BRIANNA LOMBARDO

„Mám tři problémy: kapitalismus, patriarchát a otázku, jak je možné, že nás umění nedokáže zachránit,“ říká Kanadán **FRÉDÉRIK GRAVEL**, choreograf, muzikant a světlý designér, jedna z hlavních hvězd letošního, 27. ročníku mezinárodního festivalu současného umění 4+4 DNY V POHYBU. Ve vtipné sólové performanci s živou hudbou *Strach a hamížnost* se Gravel nemotorně snaží krotit vlastní úzkost a navazovat spojení se současným světem, kterému moc nerozumí. I přes všechnu tu existenciální krizi se ale skvěle pobavíte – v pátek 14. a v sobotu 15. října v pražském Divadle Archa.

Strach a hamížnost je nejen taneční kus, ale také živý koncert. Nechtěl jste být v mládí rockerem?

Samozřejmě že jo! Jako každý teenager! Zpívat v kapele se mezi kamarádama tehdy rozhodně jevílo jako normálnější činnost než tančit ve studiu. Muzika byla důležitá součást mého života, přitahovala mě síla a energie rockových koncertů, kapelu jsme měli už od dvanácti. Bylo snadné snít si, že až vyrostu, budu rockovej nebo punkovej muzikant...

Jak se k tomu přidal tanec?

Začal jsem tančit, když jsem byl úplně malý, celkem přirozeně, protože maminka učila v taneční škole. Nikdo se mě na nic neptal, zkrátka jsem tam chodil a bylo. Přece nebudu sám doma, když je ona v práci. Byl jsem stydlivé dítě, rozhodně jsem netoužil tančit sóla,

ostatně tehdy to ani nikoho nenapadlo. Zpětně ale považuju za důležité, jak skvělá učitelka máma byla. Stála o to, aby se tanec stal vášní pro co nejvíc lidí, takže ve svých kurzech často používala pop-music a moderní taneční styly, bavil ji jazz i swing, moc ji neuzilo na techniku, šlo jí hlavně o skupinový zážitek. Vrhala kolem sebe takový galimatyáš vlivů, každý si v něm našel to svoje a všichni byli v pohodě. Když jsem pak ve dvaceti odešel na taneční akademii, rozhodně jsem nebyl klasicky vyškolen, neměl jsem za sebou jedinou hodinu baletu!

Ve svých autorských kusech používáte mnoho různých vlivů, tanečních i hudebních. V tom jste asi po matce...

Když to říkáte... Možná že jo! Míval jsem díky ní pocit, že všechno

je možné, že nemá cenu svazovat se předem danými pravidly. Musím ale říct, že když pak poctivě trénujete, taneční pravidla vás samozřejmě doženou, svázou a nepustí. Musíte na ně myslet a pak je těžší zapomenout na ně ve chvíli, kdy tvoříte vlastní dílo. Na druhou stranu vím, že naše společnost neustále opakuje: „Buď svůj, přijmi sám sebe takového, jaký jsi.“ Jenže vy pak vidíte všechny ty superslavné hollywoodské hvězdy a říkáte si: No jo, no jo, možná kdybych na sobě víc pracoval, kde já moh' dneska být...

O tomhle je Strach a hamížnost, o krizi středního věku?

Mám v sobě určitý vnitřní boj: jsem bílý chlap, nejsem gay a už mi bylo čtyřicet. To v současné době není nejpobornější. „Tebe už jsme viděli stokrát, co nového nám

můžeš nabídnout?“ Ale na druhou stranu nechci mít pocit, že žiju ve světě, kde někomu něco dlužím nebo kde někdo něco dluží mně. Nestydím se být na scéně, ale zároveň se snažím ukazovat vlastní zranitelnost, která se možná projevuje jako nemotornost nebo nejistota. To, že stárnu, mi vlastně pomáhá: už si toho nemusím tolik dokazovat. Některé taneční kroky už jednoduše nevládnou, i kdybych se postavil na hlavu. Kdyby mi bylo dvaadvacet, snažil bych se nezklamat, ale už to neřeším.

Odkud se tedy bere váš strach a hamížnost?

Věřím, že osobní prožitky a emoce zásadně ovlivňují makroekonomické děje – že strach a hamížnost zásadně souvisí s pohyby akciového trhu. Když se lidé bojí, akcie jdou dolů, když je přemůže hamížnost, stoupají nahoru. Ekonomika rovná se psychologie, strach a hamížnost přímo souvisí s makroekonomickými, politickými a ekologickými problémy, s klimatickou krizí. Jsem o tom hluboce přesvědčen.

Váš kus měl premiéru těsně před pandemií. Kolikrát jste jej vlastně hrál?

Párkrát. Fakt, že teď můžu přiletět normálně do Evropy, do Prahy, na festival *Čtyři dny*, je pro mě svátek. Byl jsem se *Strachem a hamížností* před pár týdny v Berlíně a v Mnichově, což bylo stresující – poprvé po tříleté pauze jsem vystoupil v zahraničí. Ale povedlo se to, mám teď víc sebevědomí a moc se do Prahy těším. Poslední tři roky stály za hovno, abych se vyjádřil přesně. V Kanadě se střídalo jedno přísné omezení za druhým, trpělo jimi hlavně živé umění. Nejhorší bylo, že jsme nemohli ani zkoušet – taneční studia byla zavřená, a když se konečně otevřela, nešlo zkoušet ve skupinách, jen individuálně, což mě nebaví. Psal jsem písničky a měl štěstí, že jsem jako choreograf pracoval na velkém projektu v Norsku s tamní taneční skupinou Carte Blanche. Norové se k celé věci postavili čelem, upravili svá pandemická nařízení tak, aby mohli najímat umělce ze zahraničí. Díky tomu jsem mohl mít v roce 2021 velkou premiéru, což byl zážrak. **Co nejraději děláte?**

Zkouším ve studiu s živými lidmi – představení pro mě vzniká až při setkání s ostatními. Nikdy nedělám „představení o něčem“, prostě zkouším a čekám, co z toho vyjde. Dávám si načas.

VERONIKA BEDNÁŘOVÁ

Festival 4+4 DNY V POHYBU:

JINÝ, JINDE, JINDY...

Festival 4+4 dny v pohybu za více než čtvrt století své existence představil zhruba dvacítku vybydlených či pozapomenutých objektů a budov.

Centrálním místem letošního, 27. ročníku je v roce 1980 vystavěný pražský sportovní komplex TJ Tatry Smíchov, později známý jako **Erpet Centrum**. Tam organizátoři umístili i hlavní site specific výstavu, jejíž letošní název vychází z anekdotického obrazu **Křištofa Kintery** *Být někdo jiný, někde jinde, někdy jindy*.

„Název souvisí s prostorem pro nás neobvyklým, jehož součástí jsou i dvě bývalá golfová odpaliště, venkovní bazény, squashové, fotbalové i tenisové hřiště,“ říká spoluzakladatelka festivalu Denisa Václavová a dodává: „Během několika týdnů tam vznikla umělá, utopicky surreálná krajina, ve které se každý dostává někam jinam...“

Vzhledem k tomu, že centrální výstava „Čtyři dnů“ se pravidelně zúčastňuje několik desítek především domácích umělců (letos například Alena Kotzmannová, Anna Hulačová, Eva Kofátková, František Matoušek, Jiří Černický, Jiří Thýn, Josef Bolf, Petr Lysáček nebo Tomáš Vaněk), dá se předpokládat, že v prostorách bývalého smíchovského sportoviště nám zúčastnění připravili řádnou vizuální taškařici.

Festival i výstava se konají od 5. do 16. října také v Divadle Archa (performance), jízdárně paláce Savarin (imerzivní instalace *Continuum* belgického umělce Johannese Bel-linkxe) a přímo na pražském bulváru Na příkopě, kde uvidíte imerzivní performanci rakousko-katalánského souboru *Eléctrico 28*.

MAREK GREGOR

▼ INZERCE

OKTAGON

KARLOS VÉMOLA
LIGHT HEAVYWEIGHT CHAMPION

TERMINÁTOR SE VRACÍ
DO O2 ARENY!

30/12/2022
O2 ARENA, PRAHA

OKTAGON MMA

WATCH LIVE ON OKTAGON.N.TV

O₂ arena

ticketmaster

ticketportal

LÍSTKY ZDE